

Lausunto

28.08.2024

Asia: VN/21121/2024

Kysely EU:n verkkolähetysdirektiivin (2019/789) kansallisen täytäntöönpanon vaikutuksista eri toimijoiden näkökulmasta

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko 25 h §:n muutos selkeyttänyt alkuperäistä lähettämistä ja edelleen lähettämistä koskevan sääntelyn soveltamista ja onko lainmuutoksilla (25 h § ja 25 m §) ollut vaikutusta omaan toimintaan tai edustamienne tahojen toimintaan?

Ei ole ollut vaikutusta, perustele.

Voitte kirjoittaa perustelunne alla olevaan tekstikenttään.

Tekijänoikeuslain muutoksella selkeytettiin edelleen lähettämiseen liittyvää teknologianeutraalisuuden periaatetta. Tämä muutos ei kuitenkaan ole käytännössä antanut tuotantoyhtiöille edellytyksiä muuttaa vallitsevia sopimuskäytäntöjään, koska tekijät ovat APFI:n käsityksen mukaan edelleen luovuttaneet heille syntyviä tekijänoikeuksia ja niiden lähioikeuksia Kopiostolle ja sen jäsenjärjestöille tekijänoikeussopimuksilla ja -valtakirjoilla. Koska audiovisuaalisten tuotantojen tilaajat, jakelijat ja muut rahoittajat edellyttävät käytännössä aina sekä alkuperäisten että edelleen lähetysoikeuksien luovuttamista kaikilla jakelutekniikoilla ja -tavoilla, tuotantoyhtiöiden on lakimuutoksesta huolimatta edelleen välttämätöntä hankkia kyseiset oikeudet tekijöiltä sopimuserusteisesti kyetäkseen täyttämään omat sopimusvelvoitteensa ja turvataksaan ylipäänsä edellytyksensä toteuttaa kotimaisia audiovisuaalisia tuotantoja.

APFI katsoo, että Kopioston ja sen jäsenjärjestöjen valtakirja- ja tekijänoikeussopimusmenettely hankaloittaa keinotekoisesti oikeuksien tehokasta hyödyntämistä ja synnyttää tarpeetonta ylimääräistä työtä ja tehottomuutta vakiintuneiden ja kaikkien osapuolten kannalta tarkoituksenmukaisten sopimusketjujen ylläpitämiseen. Kuten APFI on aiemmin huomauttanut, Kopiosto kerää oikeudenhaltijoilta oikeudet myös alkuperäiseen lähettämiseen, joten tekijänoikeuslakimuutos ei nykymuodossaan poista tuotantoyhtiöiltä tarvetta sopia tekijöiden kanssa oikeudenluovutuksista kattavasti ja edellyttäen tarvittaessa Kopiostolle myönnettyjen oikeuksienluovutusten peruuttamista. Kopioston haluttomuus hyväksyä teoskohtaisia oikeuksien siirron peruutuksia on myös omiaan hankaloittamaan oikeuksien tehokasta hyödyntämistä.

Yhteenvedon APFI toteaa, että tekijänoikeuslakiuudistus ei ole käytännössä tuonut edellytyksiä muuttaa oikeuksien siirtoja koskevia sopimuskäytäntöjä. Lakiuudistuksessa noteerattu suoran sopimisen periaate ensisijaisena oikeuksien luovutuksia koskevana menettelytapana on edelleen ensiarvoisen tärkeä kotimaisten tuotantojen toteuttamisedellytysten turvaamiseksi.

2. Palveleeko nykyinen sääntely ohjelmien tuotantojen ja lähettämisen kokonaisuutta eri osapuolet huomioon ottaen?

Ei, perustele

Voitte kirjoittaa perustelunne alla olevaan tekstikenttään.

Ks. edellä vastaus 1. APFI toteaa lisäksi, että sikäli kuin sääntelyllä ei ole mahdollista puuttua tehokkuutta vähentäviin ja keinotekoisin oikeuksien luovutuksiin tekijöiden ja Kopioston välillä, on ensiarvoisen tärkeää säilyttää suoran sopimisen mahdollisuus ilman minkäänlaisia rajoituksia.

a) Onko 25 h §:n muutos selkeyttänyt alkuperäistä lähettämistä ja edelleen lähettämistä koskevan sääntelyn soveltamista kaapeliyritysten ja taloyhtiöiden toiminnassa?

-

Voitte kirjoittaa perustelunne alla olevaan tekstikenttään.

N/A

b) Onko kaapeliyritysten ja taloyhtiöiden toimesta tapahtuva televisiosisällön jakelu kansalaisille vähentynyt, kasvanut tai muutoin muuttunut uuden sääntelyn (25 h §) seurauksena? Liittäkää vastaukseen mahdollinen tilastotieto.

-

Voitte kirjoittaa perustelunne alla olevaan tekstikenttään.

N/A

c) Ovatko verkkoyritykset ja taloyhtiöt joutuneet maksamaan uuden sääntelyn (25 h §) seurauksena uudelleen tekijöille televisiosisällön edelleen lähettämisestä korvauksia tilanteessa, jossa alkuperäinen lähettäjä on jo maksanut tekijöille koko Suomen osalta televisiosisältöä koskevista oikeuksista? Liittäkää vastaukseen mahdollinen tilastotieto.

-

Voitte kirjoittaa perustelunne alla olevaan tekstikenttään.

N/A

4. Eduskunnan lausuman (EV 312/2022 vp) mukaisesti arvioinnissa tulee huomioida myös perusoikeusvaikutusten punninta suhteessa sääntelyn tulkinta- ja soveltamiskäytäntöihin ja määrittelytarpeet erityisesti alkuperäisen ja edelleen lähettämisen suhteen. Korkeimmassa oikeudessa on vireillä oikeudenkäynti, jossa on kyse televisiolähetysten edelleen lähettämisestä. (Markkinaoikeus on antanut asiassa ratkaisun MAO:285/19, joka ei ole lainvoimainen

<https://markkinaoikeus.fi/fi/index/paatokset/teollisjatekijanoikeudellisetasiat/mao28519.html>.)

Miten näkemyksenne mukaan tuleva korkeimman oikeuden ratkaisu tulisi ottaa huomioon eduskunnan lausumassa tarkoitetussa arvioinnissa? Perustele lyhyesti alla olevaan tekstikenttään.

APFI katsoo, että korkeimman oikeuden ratkaisusta riippumatta suoran sopimisen mahdollisuus tulee turvata tekijänoikeuslaissa, koska Kopiosto kerää tekijöiltä vakiintuneesti oikeuksia myös alkuperäiseen lähettämiseen. Lisäksi ratkaisu ei koske tätä voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Kuulasmaa Laura
Audiovisual Producers Finland - APFI ry